

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 4051/24

לפני: כבוד השופטת רות רונן

המבקשים: 1. פיירבלוקס בע"מ
2. Fireblocks Inc.

נגד

המשיבים: StakeHound SA

בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט המחוזי תל אביב-יפו
בת"א 49705-06-21 מיום 12.3.2024, שניתנה על ידי כבי השופט
ג' גונטובניק

בשם המבקשים: עו"ד ישראל לשם; עו"ד מיכאל טסלר; עו"ד עוז
עזרא

בשם המשיבים: עו"ד צבי בר-נתן; עו"ד דפנה קפליוק; עו"ד פאר דוד

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט המחוזי תל אביב-יפו (כב'
השופט ג' גונטובניק) בת"א 49705-06-21 מיום 12.3.2024, בה התיר בית משפט קמא
למשיבה (להלן: סטייקהאונד) לתקן את כתב התביעה שלה, תוך חיובה בהוצאות.

הרקע לבקשה

1. המבקשות (להלן: פיירבלוקס) הן חברות העוסקות בפיתוח תשתית להעברה
ואחסון של מטבעות קריפטוגרפים על-ידי הקמת "ארנקים דיגיטליים" בסביבת עבודה
מאובטחת. סטייקהאונד היא חברה זרה שהשירותים שהיא מספקת כוללים, בין היתר,
ניהול של נכסים קריפטוגרפים בשוק המטבעות המבוזרים, ובכלל זה הנפקה של מטבעות
מסוג "טוקנים". סטייקהאונד ופיירבלוקס התקשרו ביניהן בשורת הסכמים (אשר מהותם

שנויה במחלוקת, כפי שיתואר להלן); שעניינם מתן שירותי אחסון והעברה של מטבעות קריפטוגרפים באמצעות "ארנקים דיגיטליים".

בתמצית יובהר כי השימוש במטבעות קריפטוגרפים נעשה באמצעות "ארנק דיגיטלי", אשר מהווה אמצעי לביצוע העברות של מטבעות דיגיטליים ואחסונם. ההצפנה של אותם ארנקים דיגיטליים נעשית באמצעות שני "מפתחות" – מפתח ציבורי הגלוי לכל המשמש כמעין כתובת של הארנק הדיגיטלי עבור יתר המשתמשים; ומפתח פרטי המוחזק על ידי המשתמש ומאפשר לו גישה לארנק הדיגיטלי וביצוע פעולות בו. המפתח הפרטי אף מהווה מעין הוכחת בעלות על הנכסים הדיגיטליים המצויים בארנק. יצוין כי כדי לקבל גישה לנכסים הדיגיטליים, נדרשים שני המפתחות. משכך אבדן של אחד מהם משמעו אבדן של הנכסים הדיגיטליים המצויים בארנק.

2. כתב התביעה: ביום 22.6.2021 הגישה סטייקהאונד תובענה כנגד פיירבלוקס (להלן: כתב התביעה המקורי). סטייקהאונד תיארה בו שני הסכמים הרלוונטיים לענייננו בהם התקשרו הצדדים. ראשית, נחתם הסכם ביום 23.11.2020, על פיו פיירבלוקס תספק לסטייקהאונד ארנק דיגיטלי הכולל מפתחות פרטיים וציבוריים, שיאפשר לה לאחסן את נכסיה הדיגיטליים ברשת מאובטחת ונגישה (להלן: הסכם הרישיון). נטען כי בהסכם זה התחייבה פיירבלוקס לגבות את המפתחות הפרטיים על מנת שניתן יהיה לשחזרם במקרה חירום. כן נחתם בין הצדדים הסכם נוסף בחודש ינואר 2021, שמטרתו לוודא את שמירתם ושחזורם של נתונים ומפתחות דיגיטליים (להלן: הסכם הגיבוי והשחזור). על פי הנתען, בהסכם זה התחייבה פיירבלוקס להעביר לחברה שלישית (Digital Asset Services Limited (trading as Coincover) (להלן: קוינקאבר)) את המפתחות הפרטיים המוצפנים, על מנת לייצר גיבוי נוסף למפתחות אלה.

סטייקהאונד טענה כי בחלוף מספר חודשים, הודיע מנכ"ל פיירבלוקס שהמפתחות הפרטיים גובו בסביבת עבודה זמנית ולכן לא ניתן לשחזרם; וכן כי המפתחות מעולם לא הועברו לקוינקאבר לצורך יצירת גיבוי נוסף. סטייקהאונד טענה כי בכך הפרה פיירבלוקס את הסכם הרישיון הפרה יסודית שכן לא שמרה מפתחות פרטיים שהיו בחזקתה ולא גיבתה אותם. בנוסף, היא הפרה את הסכם הגיבוי והשחזור כשלא העבירה לקוינקאבר את המפתחות כנדרש. בהיעדר גישה למפתחות, סטייקהאונד איבדה את הגישה לנכסיה הדיגיטליים, ומשכך נגרמו לה נזקים הנאמדים על ידיה בכ-75 מיליון דולר, שהם 245,480,907 ש"ח.

בשולי כתב התביעה המקורי, טענה סטייקהאונד כי אין תוקף לסעיף 11 להסכם הרישיון, המגביל את היקף החבות של פיירבלוקס במקרה של נזק – לגובה התשלומים ששולמו לפיירבלוקס בשנה עובר לקרות הנזק (להלן: תניית הגבלת האחריות). נטען כי דינה של תניית הגבלת האחריות הוא בטלות, מאחר שהיא תניה מקפחת בחוזה אחיד; כי הסכם הגיבוי והשחזור הוא חוזה ספציפי הגובר על הסכם הרישיון ותנאיו; וכי מכל מקום – יש לראות בכל הסכומים שהפקידה סטייקהאונד בארנק הדיגיטלי של פיירבלוקס כסכומים שהופקדו או שולמו לה, ובהתאם – סטייקהאונד זכאית להיפרע ממלוא הסכומים להם עתרה בכתב התביעה.

3. בכתב ההגנה שהגישה פיירבלוקס (היא הנתבעת בהליך קמא) ביום 21.10.2021, נטען כי היא קיימה את כל התחייבויותיה החוזיות כלפי סטייקהאונד, שיש לה גישה מלאה לארנקים הדיגיטליים שיצרה עבורה פיירבלוקס. בנוסף, נטען כי פיירבלוקס אינה מספקת שירותי גיבוי למפתחות והיא מעולם לא התחייבה לגבות את המפתחות של סטייקהאונד.

על פי המתואר בכתב ההגנה, פיירבלוקס מעניקה למשתמשיה שירות של הקמת ארנקים דיגיטליים המשמשים תשתית לאחסון והעברה של מטבעות קריפטוגרפיים. בנוסף, פיירבלוקס מאפשרת למשתמשיה "לפצל" את המפתח הפרטי לארנק הדיגיטלי למספר חלקים, ולשחזר חלקים של המפתח במקרה הצורך. חלקים מהמפתח הפרטי נשמרים אצל פיירבלוקס וחלקים אחרים נשמרים אצל המשתמש. גם החלקים של המשתמש מועברים לפיירבלוקס על מנת לאפשר את פעולת השחזור; אך הגישה לחלקים אלה נעשית לעולם באמצעות סיסמה הידועה למשתמש בלבד. לטענת פיירבלוקס, אף שחלקים מהמפתח הפרטי אכן נשמרים ברשותה של פיירבלוקס, המשתמש – ולא פיירבלוקס – הוא זה המתחייב לגבות את כל חלקי המפתח הפרטי (באמצעות אחר).

פיירבלוקס הוסיפה וטענה כי המפתח לארנק הדיגיטלי נושא הנזק הנטען אינו מפתח "רגיל", אלא מפתח ייחודי שנועד לייצר גישה לארנק שעתיד לפעול ברשת "עתידית", שפיתוחה טרם הסתיים (להלן: מפתח ה-BLS). לטענת פיירבלוקס, לצד התקשרותם של הצדדים לגבי הארנקים הדיגיטליים הרגילים במסגרת הרשת הקיימת, פנתה אליה סטייקהאונד וביקשה ממנה שירותים גם עבור הארנק העתידי (אותו סטייקהאונד יצרה בעצמה), ובכלל זה ביחס למפתח ה-BLS. כך, לטענת פיירבלוקס, סטייקהאונד ביקשה כי פיירבלוקס תפצל עבורה את מפתח ה-BLS הפרטי, בדומה

לשירות אותו היא מעניקה למפתחות של ארנקים דיגיטליים רגילים. פיירבלוקס הבהירה בתגובה כי היא אינה מספקת שירותים למפתח BLS או ביחס לרשת שעתידה לקום. לכן היא הפנתה את סטייקהאונד לקוד שנכתב על ידי פיירבלוקס ומצוי באתר אינטרנט המאפשר פיצול עצמאי של מפתחות. פיירבלוקס טענה כי על רקע האמור, יצרה סטייקהאונד את מפתח ה-BLS בעצמה ופיצלה אותו באופן עצמאי במחשביה. משכך, לא נשמרו אצלה חלקים כלשהם של מפתח ה-BLS, ואף לא ניתנו שירותים כלשהם ביחס אליו.

כפועל יוצא מכך, טענה פיירבלוקס כי מלוא השירותים שהיא התחייבה להם בהסכם הרישיון ניתנו כנדרש, שכן מעולם לא נערך בין הצדדים כל הסכם ביחס לארנק העתידי ומפתח ה-BLS. בהקשר זה, נטען כי הסכם הרישיון מציין במפורש כי שירותיה של פיירבלוקס אינם תומכים ברשת העתידית או במפתח BLS. משכך, טענה פיירבלוקס כי ההוראות החוזיות שנזכרו בכתב התביעה כלל אינן רלוונטיות לנזק הנטען.

באשר להסכם בין הצדדים שנטען לגביו בכתב התביעה המקורי כי הוא "הסכם גיבוי ושחזור", נטען כי אינו עוסק בגיבוי או בשחזור. לטענת פיירבלוקס, בין סטייקהאונד לקוינקאבר נחתם הסכם שהיא לא הייתה צד לו, שעניינו גיבוי ושחזור חלקי מפתח ה-BLS. לטענתה, הסכם הגיבוי והשחזור לא הטיל עליה חובות, אלא רק הסמיך אותה להעביר לקוינקאבר נתונים השייכים לסטייקהאונד – כאשר הובהר במפורש בהסכם כי פיירבלוקס אינה אחראית לשירות הגיבוי בעצמה. מכל מקום, נטען כי את חלקי המפתחות שפורטו בנספח להסכם המכונה "הסכם הגיבוי והשחזור" שנחתם בין הצדדים, העבירה פיירבלוקס לקוינקאבר; וכי מפתח ה-BLS ממילא לא צוין בנספח זה. כן נטען כי מאחר שסטייקהאונד פיצלה בעצמה את מפתח ה-BLS, היא הייתה יכולה להעבירו באופן עצמאי לקוינקאבר למטרת גיבוי – וחלף זאת היא העבירה אותו לפיירבלוקס. בהקשר זה, הדגישה פיירבלוקס כי על מנת להעביר לקוינקאבר את חלקי מפתח ה-BLS באופן מוצפן, נדרש היה שקוינקאבר תפנה אליה, אולם היא לא עשתה כן.

במענה לטענות שהועלו בכתב התביעה המקורי ביחס לתניית הגבלת האחריות בהסכם הרישיון, נטען כי הסכם הרישיון אינו חוזה אחיד וכי תניית הגבלת האחריות אינה תנייה מקפחת. עוד נטען כי לסטייקהאונד אשם תורם להיווצרות הנזק וכי גם קוינקאבר אחראית לנזק הנטען.

4. בכתב התשובה שהגישה סטייקהאונד ביום 11.11.2021, היא טענה כי פיירבלוקס מודה בכך שאיבדה את הגישה למפתח הרלוונטי ושהיא לא העבירה את המפתח לקוינקאבר לשם גיבוי. עוד נטען כי אין ממש בטענת פיירבלוקס לפיה הסכם הרישיון אינו חל על מפתח ה-BLS, כאשר נספח להסכם הרישיון קובע חובות מפורשות ביחס למפתח BLS; וכן כי אין ממש בטענה לפיה פיירבלוקס אינה מספקת שירותי גיבוי, טענה המנוגדת לנספח להסכם הרישיון ולהצהרות פיירבלוקס בתקשורת ובאתר האינטרנט שלה. בנוסף נטען כי הסכם הגיבוי והשחזור חייב את פיירבלוקס לשמור את המפתחות ולהעביר לקוינקאבר מפתחות מוצפנים לאחר קידוד.

למען הזהירות נטען כי אף אם האחריות הנוגעת למפתח ה-BLS אינה מוסדרת בהסכמים בין הצדדים, הוראות הדין מחילות על פיירבלוקס חובות זהירות הנוגעת לשמירה על נכסי סטייקהאונד הנמצאים ברשותה. לצד זאת, נטען כי הסכם הרישיון הוא חוזה אחד, כפי שנטען בכתב התביעה המקורי.

5. ביום 30.12.2021 הודיעו הצדדים כי הם מבקשים להפנות את המחלוקת ביניהם להליך של גישור. במקביל לגישור, פעלו הצדדים לקראת השלמת ההליכים המקדמיים ביניהם. ביום 31.5.2023 הוגשה הודעה על החלפת ייצוג מטעם סטייקהאונד. משום כך, ולאור ההבנה כי ייתכן ובכוונת סטייקהאונד להגיש בקשה לתיקון כתב התביעה – הושהתה השלמת ההליכים בין הצדדים (ראו בקשות שהוגשו בהליך קמא ביום 31.5.2023 וביום 4.7.2023, ובהתאמה ההחלטות שניתנו ביום 1.6.2023 וביום 4.7.2023).

6. ביום 21.9.2023 הגישה סטייקהאונד בקשה לתיקון כתב התביעה (להלן: הבקשה לתיקון). בבקשה טענה סטייקהאונד כי העובדות העומדות בבסיס התביעה עוסקות בעולם טכנולוגי חדשני ומורכב ביותר שפרטיו ידועים למומחים בתחום. נטען כי התיאור העובדתי שהובא בכתב התביעה המקורי היה חסר ולעיתים לא מדויק. משכך, רק במסגרת הליך הגישור בין הצדדים התברר לנציגי סטייקהאונד כי באי כוחם הקודמים לא הבינו לאשורן את העובדות הטכנולוגיות הנדרשות בתיק. הפער נבע בין היתר מקשיי תקשורת בין נציגי סטייקהאונד – שהם אזרחי מדינות זרות, שאינם מתגוררים בישראל ושאנגלית אינה שפת אמם; לבין באי כוחם הקודמים. בהתאם נועדה הבקשה לתיקון לדייק את יסודות התביעה. בכלל זה מאמץ כתב התביעה המתוקן עובדות רבות מגרסת ההגנה – באופן המצמצם את גדר המחלוקת בין הצדדים.

לטענת סטייקהאונד, כתב התביעה המקורי לא דייק לגבי ההבדלים בין ארנקים דיגיטליים "רגילים" (הכוללים מפתחות "רגילים") לבין מפתח ה-BLS והצפנתו באמצעות מפתח הצפנה המכונה RSA העומד בבסיס התביעה. אי דיוק זה הוא שהוביל בסופו של דבר להפסקת הייצוג של באי כוחה הקודמים וההתקשרות חדשה עם באי כוחה הנוכחיים. על כן, ביקשה סטייקהאונד לתקן מספר היבטים בכתב התביעה: להסיר תיאור עובדתי ומשפטי שאינו רלוונטי ביחס למפתח ה-BLS, ולהוסיף התייחסות לגבי השירות אותו התחייבה פיירבלוקס לתת ביחס למפתח זה.

לטענת סטייקהאונד, התיקון נדרש לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן. זאת מאחר שהוא נועד "ליישר קו" עם הטענות המופיעות בכתב ההגנה, לצמצם את גדר המחלוקת בין הצדדים ולתרום לבירור ממוקד של השאלות האמתיות שבמחלוקת. עוד טענה סטייקהאונד כי הבקשה הוגשה בשלב מוקדם של ההליך – עוד בטרם התקיים דיון קדם משפט ובטרם הושלמו ההליכים המקדמיים; כי סטייקהאונד פעלה בתום לב, ואין מדובר בניסיון לערוך מקצה שיפורים אלא ביישום הבנה מדויקת של עובדות המקרה; וכן שהתועלת מקבלת הבקשה עולה על מידת ההכבדה הכרוכה בכך. לתמיכה בבקשה צורף תצהיר של מר אדגרס נמסה, מייסד במשותף ומנהל טכנולוגיה ראשי בסטייקהאונד (להלן: התצהיר ו-המצהיר, בהתאמה).

7. עיון בתיקונים המוצעים בכתב התביעה המתוקן מעלה כי במישור העובדתי, סטייקהאונד ביקשה להבהיר שעניינה של התובענה הוא במפתח BLS וברשת שלא הייתה פעילה במועד קרות הנזק הנטען. בנוסף, כתב התביעה המתוקן התייחס גם לסוג מפתחות נוסף שיוצר בין היתר על ידי פיירבלוקס בעצמה. מפתחות אלה מכונים מפתחות RSA, ומטרתם היא הצפנת חלקי מפתח ה-BLS. בהיעדרם לא ניתן לפענח את חלקי מפתח ה-BLS המוצפנים.

בכתב התביעה המתוקן נטען כי בין הצדדים נערכו שלושה הסכמים: הסכם הרישיון המתייחס למפתחות "רגילים", ואיננו רלוונטי למחלוקת נושא התובענה; הסכם נוסף, המכונה "הסכם ה-BLS" – נושא התביעה; וכן הסכם הגיבוי והשחזור, שנועד להסמיך את פיירבלוקס להעביר לקוינקאבר העתקים של חלקי מפתח מוצפנים – הן של חלקי המפתחות הרגילים, הן של חלקי מפתח ה-BLS, לשם גיבוי ושחזור במקרה חירום.

על פי כתב התביעה המתוקן, במסגרת הסכם ה-BLS התחייבה פיירבלוקס לשמור באופן מאובטח שניים מתוך ארבעת החלקים המוצפנים של מפתח ה-BLS; וכן את מפתחות ה-RSA שנוצרו על ידיה. בהסכם זה התחייבה פיירבלוקס גם להעביר עותק מוצפן של המפתחות לצד שלישי, לשם גיבויים למקרה חירום. גם במסגרת הסכם הגיבוי והשחזור, התחייבה פיירבלוקס באופן מפורש לשמור על מפתחות ה-RSA אותם היא יצרה. כן נטען כי מאחר שהסכם הרישיון אינו רלוונטי לתביעה, ממילא לא חלה תניית הגבלת האחריות הקבועה בהסכם זה. עם זאת, לשם הזהירות – חזרה סטייקהאונד על טענותיה לפיה תניית הגבלת האחריות היא תנייה מקפחת בחוזה אחיד, ומשכך דינה בטלות.

טענות סטייקהאונד בכתב התביעה המתוקן התמקדו אם כן בהפרה של הסכם ה-BLS ושל הסכם הגיבוי והשחזור. זאת עקב טענות הנוגעות לאבדן שני חלקי מפתח ה-BLS – שנוצרו על ידי סטייקהאונד והועברו לפיירבלוקס למשמורת מאובטחת; אבדן מפתחות ה-RSA – שנוצרו על ידי פיירבלוקס בעצמה, ובהיעדרם כאמור לא ניתן לפענח את חלקי מפתח ה-BLS המוצפנים; והעובדה שפיירבלוקס לא העבירה עותקים מוצפנים של המפתחות לקוינקאבר. בנוסף הסכום הנתבע גדל לאחר התיקון בכמעט פי שלושה, כאשר סכום התביעה המתוקן עומד על כ-727 מיליון ש"ח.

8. בתגובתה מיום 25.10.2023 התנגדה פיירבלוקס לבקשה לתיקון כתב התביעה. לטענתה, הבקשה לתיקון הוגשה אך ורק על מנת להתחמק מתניית הגבלת האחריות. זאת כאשר בכתב התביעה המקורי נטען במפורש כי הסכם הרישיון הוא המסדיר את כלל היחסים בין הצדדים, ואילו כעת נטען כי הסכם הרישיון אינו רלוונטי וכי עילת התביעה מבוססת על הסכם אחר (הוא הסכם ה-BLS). לעמדת פיירבלוקס, הסכם ה-BLS הומצא על ידי סטייקהאונד, כשגילתה כי אינה יכולה להתחמק מתניית הגבלת האחריות שבהסכם הרישיון.

לעמדת פיירבלוקס, אין מדובר בניסיון ללבן את השאלות האמתיות השנויות במחלוקת בין הצדדים, אלא בכתב תביעה חדש שהוגש בחוסר תום לב כדי "להציל" את כתב התביעה המקורי מקריסה. כתב התביעה המתוקן מעורר מחלוקות חדשות ומשנה כמעט את כל הנטען בכתב התביעה המקורי, ומשכך לא ניתן לקבלו. כך, בניגוד לכתב התביעה המקורי שהמחלוקות מכוחו נגעה לשאלה האם פיירבלוקס הפרה את הסכם הרישיון אם לאו; כתב התביעה המתוקן מרחיב את גדר המחלוקת בין הצדדים ומוסיף שאלות חדשות, כגון האם אכן נערך ההסכם המכונה הסכם ה-BLS אם לאו. פיירבלוקס

הוסיפה כי אף שבבקשה לתיקון נטען שהסעדים נותרו בעיקרם אותם סעדים – בפועל סטייקהאונד ביקשה לשלש את סכום התביעה.

פיירבלוקס הוסיפה וטענה כי אין לקבל את טענות סטייקהאונד בכל הנוגע לטעמים בשלהם הבקשה לתיקון הוגשה רק כעת. ראשית, יש לדחות את הטענות בדבר אי הבנה של באי כוחה הקודמים של סטייקהאונד. מדובר בעורכי דין המתמחים בבוררות בינלאומית, ובחברה בינלאומית המנהלת את כל עסקיה באנגלית. על כל פנים, אי הבנה אינה יכולה להצדיק הבדלים עובדתיים כה דרמטיים בין כתב התביעה המקורי למתוקן. מכל מקום, לטענת פיירבלוקס השינוי המבוקש בכתב התביעה הוא עובדתי ומשפטי (מהו ההסכם המסדיר את היחסים בין הצדדים) – ולא טכנולוגי; כך שאין בחוסר הבנה טכנולוגי כדי להסביר את הצורך בתיקון כתב התביעה. מכאן עולה כי המניע לתיקון כתב התביעה הוא רצונה של סטייקהאונד להתחמק בחוסר תום לב מתניית הגבלת האחריות.

בנוסף, פיירבלוקס טענה כי הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר ללא הצדקה. כך, המועד שנקבע בדין להגשת בקשה לתיקון כתב תביעה חלף כשנתיים עובר להגשת הבקשה בפועל. ככל שיש ממש בטענה על אודות קיומו של הסכם ה-BLS, עובדה זו צריכה הייתה להיות ידועה לסטייקהאונד מלכתחילה, וודאי שהייתה אמורה להיות ידועה לה לאחר הגשת כתב ההגנה. גם שאלות המגשר – שבעקבותיהן נטען כי התעורר הצורך בתיקון כתב התביעה, הועברו לצדדים כשנה וחצי לפני הגשת בקשת התיקון. גם לאחר סיום הליך הגישור, הוסיפה סטייקהאונד לבקש דחייה של השלמת ההליכים המקדמיים מטעמים שונים ולא מן הטעם כי בכוונתה לתקן את כתב התביעה. לטענת פיירבלוקס, גם מטעם זה יש לדחות את הבקשה. בשולי תשובתה, פיירבלוקס ביקשה כי תינתן לה האפשרות לחקור את המצהיר על תצהירו.

9. בתשובתה לתגובה, סטייקהאונד חלקה על הטענה לפיה הבקשה לתיקון כתב התביעה מגלמת בתוכה מסכת עובדתית שונה. לעמדתה, ליבת התביעה, העוסקת באבדן מפתח על ידי פיירבלוקס – הייתה ונותרה בעינה; ואילו השינוי המבוקש נובע מחוסר דיוק של באי כוחה הקודמים של סטייקהאונד באשר להבדל בין המפתחות ה"רגילים" לבין מפתח ה-BLS. עוד הוסיפה סטייקהאונד כי אין ממש בטענה לפיה תיקון כתב התביעה נועד להתחמק מתניית הגבלת האחריות, מאחר שכבר בכתב התביעה המקורי הוסבר מדוע תנייה זו אינה רלוונטית.

באשר לטענת השיהוי, סטייקהאונד טענה כי מיד לאחר סיום הליך הגישור החליטה להחליף את ייצוגה, ולאחר דיונים טכנולוגיים מורכבים הובן כי יש צורך בתיקון כתב התביעה. לאורך כל אותה העת, הושהו ההליכים ולא התקיים כל דיון – כך שהבקשה לתיקון הוגשה בשלב מקדמי של ההליך. לבסוף, עמדה סטייקהאונד על כך שחידוד העובדות ודיוק סיווגן המשפטי (כפי שביקשה לעשות בכתב התביעה המתוקן) יוביל בהכרח לצמצום המחלוקת. מנגד, דחיית הבקשה לתיקון תסב לה נזקים רבים. זאת מאחר שהיא תאלץ לנהל תביעה לא מדויקת מבחינה עובדתית ומשפטית, ולבית המשפט לא יתאפשר להגיע להכרעה בשאלות האמתיות השנויות במחלוקת בין הצדדים.

10. ביום 19.12.2023 נערך דיון בבקשת התיקון, ובכלל זה בשאלת נחיצות חקירת המצהיר. בא כוח פיירבלוקס טען כי בהתאם לדין יש לבחון את התנהלות מבקש התיקון. לשם כך נדרשת חקירת המצהיר שהצהיר כי הצורך בתיקון כתב התביעה נובע מקשיי שפה וקשיים טכנולוגיים – טענות שפיירבלוקס כופרת בהן. בא-כוח סטייקהאונד טען מנגד שאין צורך בחקירת המצהיר, שתסרבל ותאריך את ההליך שלא לצורך. לא ברור איזו תועלת תצמח מחקירת איש טכנולוגיה שאינו משפטן ביחס לשאלת ניסוח כתב התביעה. בנוסף, בא כוח סטייקהאונד הבהיר שהיא נכונה לשאת בכל סכום הוצאות שיידרש על מנת לרפא את הנזק שנגרם לפיירבלוקס מניהול ההליך על פי כתב התביעה המקורי.

בהודעת השלמה שהוגשה ביום 27.12.2023, טענה פיירבלוקס כי הוצאותיה המשפטיות עד כה הסתכמו בסך של כ-1.6 מיליון ש"ח, מתוכם כ-900,000 ש"ח שאותם ניתן לייחס להליך המשפטי עצמו, וכ-700,000 ש"ח בגין הוצאות אחרות – כגון הליך הגישור. סטייקהאונד התנגדה לפסיקת תשלום בגובה ההוצאות המפורטות בהודעת ההשלמה, וביקשה כי בית המשפט יחייבה בהוצאות סבירות על פי שיקול דעתו.

החלטת בית משפט קמא

11. בהחלטתו מיום 12.3.2024, קיבל בית משפט קמא את הבקשה לתיקון כתב התביעה, תוך חיוב של סטייקהאונד בהוצאות משמעותיות. בהחלטה התייחס בית המשפט לכך שההליך נמצא בשלביו המוקדמים, וקבע כי תיקון כתב התביעה יחדד את המחלוקת בין הצדדים ויאפשר ללבנה באופן מיטבי. נקבע כי אין לאלץ את סטייקהאונד להתנהל לאורך כל התובענה תוך התבססות על טענות שהיא סבורה שאינן מדויקות.

בית המשפט דחה את טענת פיירבלוקס, לפיה הבקשה לתיקון נועדה להתחמק מתניית הגבלת האחריות. מבלי להביע עמדה ביחס לטענות לגופן – הצביע בית המשפט על כך שכבר בכתב התביעה המקורי התייחסה סטייקהאונד לתניית הגבלת האחריות, כך שברור שאין מדובר בטענה ש"הפתיעה" אותה.

כן נקבע כי אף שנכון היה כי סטייקהאונד תציג את המחלוקת באופן מדויק כבר בראשית הדרך, הפתרון ההולם לכך אינו דחיית הבקשה לתיקון – כי אם השתת הוצאות הולמות. על רקע קביעה זו, הוחלט גם שלא לאפשר לצדדים לחקור את המצהיר. לבית המשפט שיקול דעת ביחס לשאלה אם לאפשר חקירת מצהירים. בנסיבות העניין, בית המשפט היה סבור כי אף אם יניח הנחות עובדתיות לרעת סטייקהאונד, בכל זאת ייעתר לבקשת התיקון. לפיכך, החקירה המבוקשת תוביל לעיכוב מיותר של ההליך. כל זאת נוכח הקביעה כי ישנה חשיבות להגדרה מדויקת של הסכסוך בטרם התקדמות בדיון בו.

באשר לסכום ההוצאות, בית המשפט חייב את סטייקהאונד בהוצאות בסך של 200,000 ש"ח בגין שלב הגישור ובסכום נוסף של 350,000 ש"ח בגין ההליך עצמו (ובסך הכל – 550,000 ש"ח).

בהמשך להחלטה זו – עליה הוגשה בקשת רשות הערעור שלפניי, הוגש כתב התביעה המתוקן ובעקבותיו הוגש גם כתב הגנה מתוקן.

טענות הצדדים

12. פיירבלוקס טוענת כי אף שבתי המשפט נוקטים על פי רוב בגישה ליברלית ביחס לתיקון כתבי טענות, הרי שלא כל בקשות התיקון יתקבלו. משמעותה של החלטת בית משפט קמא היא כי כמעט בכל מקרה תתקבל בקשה לתיקון כתב תביעה, שכן מדובר בבקשה החורגת מאמות המידה שנקבעו בפסיקה.

לטענת פיירבלוקס, הלכה למעשה כתב התביעה המתוקן הוא כתב תביעה אחר, שהטענות העובדתיות והמשפטיות בו סותרות את כתב התביעה המקורי. זאת מאחר שבהתאם לכתב התביעה המקורי – היו בין הצדדים שני הסכמים בלבד ("הסכם הרישיון" ו"הסכם הגיבוי והשחזור"), ושניהם חלו הן על השירות ה"רגיל" שמעניקה פיירבלוקס, הן על השירות ביחס למפתח ה-BLS. בהתאם, עילת התביעה הייתה מבוססת על הפרה של הסכם הרישיון. לעומת זאת, בכתב התביעה המתוקן נטען כי הסכם הרישיון אינו

רלוונטי לתביעה, ותחתיו רלוונטי הסכם חדש שסטייקהאונד המציאה – הוא הסכם ה-BLS. על פי ההלכה הפסוקה, אין לקבל בקשות לתיקון כתב תביעה שהתובע מעלה בהן מסכת עובדתית חדשה שלא נועדה לאפשר לבית המשפט להכריע ביעילות בשאלות הקיימות אלא להציג שאלות חדשות.

עוד טוענת פיירבלוקס כי תיקון כתב התביעה אינו מצמצם את גדר המחלוקת אלא מרחיב אותה, ובכך מאריך ומסרביל את ההליך. התיקון המבוקש מחליף את הפלוגתאות בין הצדדים, ומייצר מחלוקות במקום בו כבר הייתה הסכמה ביניהם. בכתב התביעה המקורי, הצדדים הסכימו כי הסכם הרישיון מסדיר את מערכת היחסים ביניהם, והמחלוקת בין הצדדים נסבה על השאלה אם האירועים נושא התובענה מהווים הפרה שלו. מנגד, כתב התביעה המתוקן מתייחס להסכם חדש – שקיומו ותוקפו שנויים במחלוקת. המחלוקת תיטוב אם כן על שאלת תוקפו של הסכם ה-BLS והאם פיירבלוקס הפרה אותו. יש קושי בבחינת שאלה זו לאור העובדה שפיירבלוקס כופרת כאמור בעצם קיומו של הסכם זה.

פיירבלוקס מוסיפה כי סטייקהאונד התנהלה באופן חסר תום לב במסגרת הבקשה לתיקון, שכן ההסבר שלה לטעם בשלד היא ביקשה לתקן את כתב התביעה, איננו סביר. לאור זהותם והתמחותם של עורכי הדין הקודמים של סטייקהאונד ושל סטייקהאונד עצמה, אין היגיון בכך שקשיי שפה יביאו לאי הבנה כה דרמטית ביחס לעובדות שבבסיס כתב התביעה. בקשת התיקון הוגשה אפוא רק כדי להתחמק מתניית הגבלת האחריות שבהסכם הרישיון, לאחר שסטייקהאונד הבינה בהליך הגישור כי אין ממש בטענותיה.

פיירבלוקס טוענת עוד כי היה על בית המשפט לאפשר לה לחקור את המצהיר בחקירה נגדית. לעמדתה, חקירת המצהיר יכולה הייתה להוכיח כי סטייקהאונד ידעה מבעוד מועד את העובדות הרלוונטיות לעניין תיקון כתב התביעה לאשורן; כי לא היו "קשיי שפה" לבאי כוחה הקודמים; וכי הבסיס לבקשת תיקון כתב התביעה הוא רצון פסול להתנער מתחולת תניית הגבלת האחריות.

לבסוף, פיירבלוקס טוענת כי היה על בית המשפט קמא לדחות את הבקשה לתיקון נוכח השיהוי בו היא הוגשה. לעמדתה, לא היה מקום לאפשר לסטייקהאונד לחרוג מהוראות הדין בנוגע למועד הגשת בקשה לתיקון כתב טענות. חריגה מההוראות אלה תאפשר רק במקרה שהתיקון המבוקש נובע מגילויין של עובדות שהמבקש לא היה יכול

לדעת אותן קודם לכן. בענייננו, בית משפט קמא קבע כי ניתן היה להציג את חזית המחלוקת באופן מדויק מלכתחילה. לא ניתן לקבל את הטענה כי סטייקהאונד התוודעה לעובדות נושא בקשת התיקון רק בהליך הגישור – שהסתיים כשמונה חודשים עובר להגשת הבקשה. אין גם לקבל את גרסת סטייקהאונד לפיה הבקשה הוגשה בשלב הראשוני של ההליך וקבלתה לא תאריך את ההליך באופן משמעותי, משום שכתב התביעה המקורי הוגש לפני כשלוש שנים.

אשר על כן, התבקש ביטול ההחלטה המקבלת את בקשת סטייקהאונד לתיקון כתב התביעה; ולחלופין, כי הדיון יושב לבית משפט קמא תוך מתן אפשרות לחקור את המצהיר בטרם תתקבל החלטה.

כד בכד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הגישה פיירבלוקס בקשה לעיכוב ביצוע חלקי של החלטת בית משפט קמא, כך שלאחר הגשת כתב ההגנה המתוקן, יעוכב המשך בירור התובענה עד להחלטה בבקשת רשות הערעור שלפניי.

13. סטייקהאונד טענה מנגד כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור. היא הפנתה לכתב ההגנה המתוקן, וטענה כי בפועל ההבדלים בינו לבין כתב ההגנה המקורי הם מינוריים, ומכאן שחזית המחלוקת לא השתנתה באופן משמעותי. עוד נטען כי בית משפט קמא איזן כראוי בין צרכיה של סטייקהאונד בחידוד טענותיה לבין פיצוי פיירבלוקס. מאחר שהנזק שנגרם לפיירבלוקס התמצה בטרחה דיונית, בית המשפט פעל כשורה כאשר פסק הוצאות לזכותה ובמקביל אפשר את תיקון כתב הטענות.

עוד נטען כי ההחלטה על תיקון כתב תביעה נמצאת בלב שיקול הדעת של הערכאה הדיונית, ואין מקום כי בית משפט זה יתערב בה. בית משפט קמא ציין כי מדובר בשלב מקדמי של ההליך; כי תיקון כתב התביעה יוביל לצמצום גדר המחלוקת; כי אין מקום לחקור את המצהיר; וכי אין בסיס לטענה לפיה בקשת התיקון נועדה לחמוק מתניית הגבלת האחריות. לגישתה של סטייקהאונד אין מקום להתערב בקביעות אלה של הערכאה הדיונית.

סטייקהאונד מוסיפה וטוענת כי כתב התביעה המתוקן מאמץ למעשה טענות עובדתיות שנטענו בכתב ההגנה המקורי; וכי לוז המחלוקת המופיע בכתב התביעה המקורי ובכתב התביעה המתוקן – הוא זהה. לפיכך, אין לקבל את הטענה כי תיקון כתב התביעה ירחיב את גדר המחלוקת. למעשה, וכפי שקבע בית משפט קמא, ההיפך הוא

הנכון. סטייקהאונד מבקשת גם לדחות את טענות פיירבלוקס ככל שהן נוגעות לתום ליבה ולניסיונה להתחמק מתניית הגבלת האחריות, טענות שאין בהן ממש.

כאשר לטענת השיהוי, הרי שבית המשפט רשאי על פי הפסיקה להיעתר לבקשת תיקון אף אם המבקש יכול היה לדעת את העובדות שבבסיס הבקשה מבעוד מועד. זאת כאשר בית המשפט סבור כי יש בתיקון כדי לתרום באופן משמעותי לבירור התובענה; ובפרט כשמדובר בבקשה שהוגשה בשלב מקדמי של ההליך. מכל מקום, אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטות הנוגעות למועד הגשת הבקשה ולשיהוי. סטייקהאונד מוסיפה כי גם ההחלטה בעניין חקירת המצהיר היא החלטה דיונית שבסמכותו של בית משפט קמא, וכי אין מקום להתערב בה. זאת נוכח נימוקי בית משפט קמא לפיהם החקירה תוביל לעיכוב מיותר וכי דין הבקשה להתקבל ללא קשר לחקירת המצהיר.

לבסוף, סטייקהאונד מתייחסת לבקשת עיכוב הביצוע וטוענת כי אין מקום לקבלה. משום כך, מבקשת סטייקהאונד כי בקשת רשות הערעור תידחה, ולחלופין – כי יידחה הערעור לגופו.

דיון והכרעה

14. כידוע, החלטות בעניין תיקון כתבי טענות הן מסוג ההחלטות הנמצאות בלב שיקול הדעת של הערכאה הדיונית. משכך ערכאת הערעור תטה שלא להתערב בהם אלא במקרים חריגים (ראו למשל: רע"א 6222/20 הדר נ' שם טוב, פסקה 12 (27.10.2020); רע"א 8966/20 מוהנא נ' סולימאן, פסקה 9 (17.1.2021); רע"א 2915/23 לוי נ' רדלר, פסקה 9 (31.7.2023)). לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מדובר באחד מאותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות, וכי דין בקשת רשות הערעור – להידחות.

ככלל, כאשר בית המשפט דן בבקשה לתיקון כתבי טענות, עליו להתחשב בין היתר בהתנהלות מבקש התיקון ובתום ליבו; בשלב הדיוני בו מוגשת הבקשה ובשיהוי אפשרי מצדו של המבקש; בתרומה האפשרית של התיקון לבירור המחלוקת בין הצדדים; במטרה שהתיקון נועד לה – קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן; וכן בהשפעת התיקון של הימשכות ההליכים. זאת בשים לב לאינטרס בעל הדין שכנגד שיריעת הדיון לא תורחב שלא לצורך ולאינטרס הציבורי ביעילות ההליכים (תקנה 46(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: התקנות); רע"א 5382/23 יצחק נ' אהרוני, פסקה 9

(10.12.2023) (להלן: עניין יצחק); רע"א 6192/22 פלונית נ' שירותי בריאות כללית, פסקאות 14-15 (4.1.2023) (להלן: עניין פלונית); רע"א 4843/24 יאס מיקי ובנו בע"מ נ' נוקדים (אל דוד) כפר שיתופי בע"מ, פסקה 18 (16.7.2024) (להלן: עניין יאס מיקי)).

בין כלל השיקולים הללו מתקיים קשר. כך למשל, ככל שהבקשה תוגש בשלב דיוני מוקדם יותר, כך ייטה בית המשפט לקבל את בקשת התיקון חרף השפעתה הצפויה על הימשכות ההליכים. כן נקבע כי תיקון משמעותי שעשוי להשפיע על ההליך – מהווה שיקול לקבלת בקשת התיקון, גם אם זו הוגשה בשיהוי (רע"א 4321/22 ריץ' אנד רויאל שוקי הון בע"מ נ' ביטוסי בע"מ, פסקה 18 (13.9.2022) (להלן: עניין ביטוסי); עניין יאס מיקי, שם).

בבחינתה של בקשה לתיקון כתבי טענות, יש לבחון גם האם קבלתה עתידה לפגוע בבעל הדין שכנגד ובזכויותיו הדיוניות. יש להבחין בין בקשה הפוגעת בבעל הדין שכנגד רק בכך שהוא יידרש להוציא הוצאות נוספות בניהול ההליך; לבין בקשה שעלולה לגרום לפגיעה דיונית מעבר לכך. הנטייה היא לקבל ביתר קלות בקשות שאינן מביאות לפגיעה דיונית בבעל הדין שכנגד (אף שלא כל בקשה שקבלתה ניתנת לפיצוי בהוצאות – היא בקשה שבהכרח תתקבל).

תקנה 46(א) לתקנות מתייחסת לאפשרות תיקון כתב טענות, ומאמצת את הפרשנות של הפסיקה שקדמה לה לתקנות 91-92 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 שעסקו בעניין זה (ע"א 5316/20 רמתיים צופים אגודה הדדית בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (4.4.2021); עניין ביטוסי, בפסקה 16; עניין פלונית, בפסקה 15; רוזן-צבי הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים 326-327 (מהדורה שלישית, 2024) (להלן: רוזן-צבי)).

יחד עם זאת, תקנה 46(א) לתקנות (כמו גם המגמה הכללית של התקנות החדשות בהן נדרשת הקפדה רבה יותר על עמידה בסדרי הדין), מחייבת בחינה מדוקדקת יותר בטרם קבלת בקשה לתיקון כתב טענות (רע"א 3510/21 נצר נ' קונפיונו, פסקה 9 (25.8.2021); רע"א 3509/22 רבץ השקעות בע"מ נ' דורקס לעבודות אלומיניום בע"מ, פסקה 7 (13.7.2022); עניין ביטוסי, בפסקה 16). אף-על-פי-כן, גם לאחר התקנות החדשות נקבע כי אם הפגיעה כתוצאה מקבלת בקשה לתיקון כתב טענות היא רק כזו הנובעת מייקור ההליך – הדרך "לרפא" פגיעה זו היא ככלל בהשתתפות הוצאות על המבקש

(רע"א 4027/22 שני נ' וסטמן, פסקה 16 (24.7.2022); עניין פלוניית, בפסקה 14; עניין יצחק, בפסקה 18)).

15. התקנות החדשות הוסיפו את הוראת תקנה 49, לפיה בקשות לתיקון כתבי טענות יוגשו "לא יאוחר משישים ימים ממועד הגשת כתב הטענות האחרון". הנחיה זו, שלא הייתה קיימת בתקנות הישנות, עומדת במתח מסוים מול הרישא של סעיף 46(א) לתקנות, לפיה "בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות" (ההדגשות אינן במקור).

16. הפסיקה יישרה מתח זה באמצעות הקביעה כי תקנה 46 מופנית לבית משפט ולסמכויותיו, ואילו תקנה 49 מופנית לבעל הדין. בעל הדין חייב להגיש את בקשתו עד המועד הקבוע בסעיף 46 לתקנות. אולם אף אם לא עשה כן, בקשתו לא תידחה בהכרח באופן אוטומטי, ובית המשפט מוסמך לקבלה אם הוגשה באיחור. עם זאת, בעל הדין המאחר, מסתכן בכך שבקשתו תסורב רק בשל המועד בו הוגשה (עניין ביטוסי, בפסקה 17; עניין פלוניית, בפסקאות 12-13 ו-15; רוזן-צבי, בעמודים 330-332).

מן הכלל אל הפרט

17. עיון בהחלטת בית משפט קמא מעלה כי ההחלטה הביאה בחשבון את השיקולים הקבועים בתקנות ובפסיקה; איזנה ביניהם כראוי; ובית המשפט הגיע למסקנה המנומקת לפיה יש מקום להתיר את תיקון כתב התביעה תוך השתת הוצאות משמעותיות על סטייקהאונד – מבקשת התיקון. בהחלטה זו אין מקום להתערב – וזאת בשל תוכן התיקון (שמחדד את המחלוקת בין הצדדים ומאפשר לסטייקהאונד לנהל את ההליך בהתאם לעובדות כפי שהיא רואה אותן); לאור השלב בו התבקש התיקון (שלב מוקדם מאוד של ההליך); לאור העובדה שלא הוכח כי סטייקהאונד נהגה בחוסר תום לב; וחרף המועד המאוחר בו היא הגישה את הבקשה. עניינים אלה יפורטו להלן.

18. באשר לתוכן התיקון – פיירבלוקס טוענת כזכור כי התיקון משנה את כתב התביעה באופן ניכר ואינו תורם לצמצום היקף המחלוקת בין הצדדים. מנגד, סטייקהאונד טוענת כי התיקון היה נחוץ כדי לנהל את ההליך באופן מיטבי. לטענתה, כתב התביעה המתוקן מאמץ חלק מהעובדות המופיעות בכתב ההגנה המקורי ומצמצם את המחלוקת בין הצדדים.

אני סבורה כי התיקון הוא חשוב דווקא מאחר שהוא כולל תיקונים בנושאים משמעותיים לבירור המחלוקות בין הצדדים. בנסיבות אלה, יש חשיבות למתן אפשרות לסטייקהאונד להביא את העובדות המדויקות בפני בית המשפט ולא לאלץ אותה לנהל הליך שלם בהתאם לעובדות וטענות משפטיות שהיא אינה עומדת מאחוריהן.

יחד עם זאת, אף שהתיקון המבוקש לא היה מינורי – ליבת טענותיה של סטייקהאונד נותרה כפי שהייתה עובר לתיקון. עיון בכתב התביעה המתוקן מעלה כי גם בו מעלה סטייקהאונד טענות על אודות הסכם שחייב את פיירבלוקס לשמור עבורה מפתח לארנק דיגיטלי ולגבות אותו; ועל כך שפיירבלוקס הפרה הסכם זה כאשר לא שמרה כנדרש את המפתח ולא שלחה העתק שלו לצד שלישי. מנגד, טוענת פיירבלוקס גם בכתב ההגנה המתוקן כי היא עמדה בכל התחייבויותיה הקשורות בעיקרן למפתחות "רגילים", וכי היא מעולם לא התחייבה לתת את השירות הנטען ביחס למפתח מסוג BLS. מחלוקת זו נותרה בעיקרה בעינה גם לאחר תיקון כתב התביעה.

יתרה מכך, נראה גם שהשינויים המבוקשים לא יביאו להרחבה משמעותית של היקף המחלוקות בין הצדדים. מצד אחד, כתב התביעה המתוקן אכן מתייחס לראשונה להסכם המכונה ה-"BLS", שקיומו ותוקפו שנויים במחלוקת בין הצדדים. אולם מנגד, בסוגיות רבות אחרות כתב התביעה המתוקן מצמצם את גדר המחלוקת בין הצדדים, כאשר הוא מקבל טענות עובדתיות שנטענו במסגרת כתב ההגנה המקורי. כך למשל, כתב התביעה המתוקן קיבל את עמדת ההגנה לפיה המפתח נושא התובענה הוא מפתח BLS; כי הסכם הרישיון אינו חל על מפתח מסוג זה; וכי הסכם הגיבוי והשחזור נועד לאשר לפיירבלוקס להעביר נתונים לקוינקאבר.

19. באשר לשלב בו התבקש התיקון ולהשלכה של קבלת הבקשה על משך הזמן בו ההליך יתנהל – ההליך מצוי כאמור עדיין בשלבים הראשונים שלו. אמנם, התיקון יאריך את הדיון בהשוואה למצב בו היה מוגש מלכתחילה כתב תביעה המתאר את העובדות באופן מדויק. אולם הארכת הדיון בשל התיקון לעומת מצב בו כתב התביעה המתוקן היה מוגש ככזה מלכתחילה, משותפת לכל בקשה לתיקון כתב טענות – המוגשת בדיעבד, כאשר אין כבר אפשרות "להחזיר את הגלגל לאחור" ולהגיש כתב טענות מדויק מלכתחילה.

בית המשפט יכול לפעול במספר אופנים כאשר מוגשת בקשת תיקון. הוא יכול לקבל את הבקשה, שאז ההליך יימשך על בסיס כתבי טענות מתוקנים. בית המשפט יכול כמובן גם לדחות את הבקשה. במקרה כזה – עשוי התובע לנהל את ההליך על סמך טענות

שהתבררו לו כבלתי מדויקות או לנהל את ההליך באופן שיכביד על בית המשפט להכריע בשאלות האמתיות השנויות במחלוקת בין הצדדים; או לחלופין, הוא יכול לבקש למחוק את כתב התביעה, ואם בקשתו תיעתר – הוא יוכל להגיש לאחר מכן תביעה חדשה (ומתקנת) במסגרת הליך חדש. יוער כי כאשר תובע מבקש לחזור בו מהתביעה וכי היא תימחק (ולא תידחה), השלב הדיוני בו מצוי ההליך הוא אחד השיקולים המשמעותיים שבית המשפט מביא בחשבון בבחינת בקשה כזו, יחד עם שיקולים של מניעת שימוש לרעה בהליכי משפט ומניעת פגיעה בזכויות הצד שכנגד. זאת בדומה לבחינה שנעשת במסגרת בקשה לתיקון כתב תביעה (ראו: ע"א 2230/21 אביזוהר נ' לוליאן, פסקה 5 (30.5.2021); ע"א 3018/23 קוגן נ' גרשון, פסקה 8 (14.11.2023); ע"א 8416/22 רמי שבירו הנדסה בניה והשקעות בע"מ נ' רשות מקרקעי ישראל, פסקאות 8-9 (14.11.2023)).

בהשוואה בין האפשרויות הללו, האפשרות של קבלת הבקשה תביא בדרך כלל להמשך ניהול ההליך באופן הראוי והיעיל ביותר. זאת, כאשר ההליך מצוי בשלב מקדמי, וכאשר התיקונים המבוקשים בכתב התביעה הם בעלי משמעות להמשך הדיון בתביעה. במקרה כזה – וכזהו המקרה דנן, אין זה יעיל לאלץ את סטייקהאונד לנהל את ההליך מכאן ואילך על בסיס טענות עובדתיות ומשפטיות שהיא אינה עומדת מאחוריהן. בנוסף, לו הייתה הבקשה נדחית וסטייקהאונד הייתה מבקשת למחוק את התביעה ולהגיש תביעה חדשה (ולאור השלב המוקדם בו מצוי ההליך והיעדר חשש לפגיעה בזכויותיה של פיירבלוקס, סביר כי בקשתה הייתה נענית), לא היה בכך כדי לקצר את משך ניהול ההליך או ליעלו. אדרבה, בחירה באלטרנטיבה זו הייתה צפויה להאריך את ההליכים עוד יותר. שלא לצורך.

פני הדברים עשויים להיות שונים כאשר התיקון המבוקש נוגע לעניין שאינו בליבת המחלוקת בין הצדדים; או כאשר הבקשה מוגשת בשלב מתקדם מאוד של ההליך ובחוסר תום לב – שאז ייתכן שבית המשפט לא ייעתר לבקשה למחיקת התביעה ואף לא לבקשה לתיקונה, והיא תתברר עד תום בהתאם לכתב התביעה המקורי.

20. באשר לתום לבה של סטייקהאונד ולפגיעה האפשרית בזכויות הדיוניות של פיירבלוקס – אני סבורה כי גם בחינה של נושאים אלה אינה מצדיקה התערבות במסקנותיו של בית המשפט קמא. כזכור, פיירבלוקס טענה כי הבקשה הוגשה בחוסר תום לב על מנת להתחמק מתניית הגבלת האחריות שחלה על הסכם הרישיון. ואולם, כפי שציין בית המשפט קמא, סטייקהאונד לא הופתעה מטענות פיירבלוקס ביחס לתנייה זו (ולכן לא ניתן לסבור כי זה היה הטעם לתיקון כתב התביעה). זאת מאחר שסטייקהאונד

התייחסה אליה מפורשות כבר בכתב התביעה המקורי, וכתב ההגנה התייחס לאותן סוגיות שהועלו ביוזמת סטייקהאונד בכתב התביעה המקורי. משכך, אין לקבל את עמדת פיירבלוקס לפיה הבקשה לתיקון הוגשה בחוסר תום לב כדי "להציל" את התביעה בעניין הגבלת האחרייות, או כדי להתחמק בחוסר תום לב מטענות חדשות שהועלו בכתב ההגנה.

21. באשר לשאלת השיהוי – כזכור, פיירבלוקס טוענת כי לא היה מקום לקבל את בקשת התיקון, מאחר שהיא הוגשה למעלה מ-60 יום לאחר הגשת כתב הטענות האחרון. זאת כאשר העובדות שבבסיס הבקשה היו ידועות לה כבר במועד הגשת כתב התביעה, ולמצער היה עליה לגלותן זמן רב לפני שהגישה את הבקשה בפועל. אינני סבורה כי די באמור כדי להצדיק את דחיית הבקשה לתיקון כתב התביעה.

כאמור לעיל, הדרך ליישב בין תקנה 49 לתקנות לבין תקנה 46(א), היא בקביעה כי בית משפט מוסמך לקבל גם בקשה של בעל דין שחרג מהמועדים שנקבעו בתקנה 49 לתקנות אם סבר שהדבר מוצדק. כפי שפורט לעיל, במקרה דנן מדובר בהליך המצוי בשלבים מקדמיים שלו, כאשר ההליכים המקדמיים טרם הסתיימו. התיקון המבוקש נדרש לשם הגדרה מדויקת של המחלוקות בין בעלי הדין. הנזק שייגרם לפיירבלוקס הוא נזק כספי הנובע מהוצאות מיותרות בניסוח מחדש של כתב הגנה, ולא נזק הנובע מפגיעה בזכויותיה הדיוניות. בנסיבות אלה, רשאי היה בית המשפט להפעיל את שיקול דעתו ולקבל את הבקשה חרף האיחור בהגשתה – וזאת, כפי שעשה, תוך חיוב סטייקהאונד בהוצאותיה של פיירבלוקס.

22. לבסוף, אינני סבורה גם כי יש לקבל את בקשת פיירבלוקס להורות על השבת הדיון לבית משפט קמא לשם חקירת המצהיר על תצהירו.

תקנה 50(4) לתקנות מקנה לבית המשפט הדין בבקשה שיקול דעת ביחס לצורך בחקירת המצהירים. כך, בהתאם לתקנה בית המשפט רשאי להחליט בבקשה על סמך הבקשה והתשובות בכתב בלבד; או "אם הדבר נדרש", גם לאחר חקירת המצהירים על תצהיריהם. ההחלטה בעניין זה מסורה אפוא ככלל לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית (רע"א 6147/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 28 (18.11.2021)). לאור הנימוקים שפורטו לעיל, איני רואה מקום להתערב באופן בו הפעיל בית משפט קמא את שיקול דעתו בהקשר זה, תוך קביעה כי בנסיבות המקרה דנן, חקירת המצהיר לא תשנה את מסקנתו לפיה יש להיעתר לבקשת תיקון כתב התביעה.

23. בשולי הדברים יודגש כי הגשת כתב טענות שאינו מדויק מבחינה עובדתית, כאשר העובדות המדויקות היו יכולות להיות ידועות מבעוד מועד, אינה דבר של מה בכך. התרשלותה של סטייקהאונד הביאה לבזבוז זמן ומשאבים של פיירבלוקס וכן לבזבוז זמנו של בית משפט קמא. עם זאת, אין די בכך כדי להביא לדחיית בקשתה לתיקון כתב התביעה, והדרך לפעול במקרה כזה – לאור מכלול נסיבותיו כפי שהן פורטו לעיל, היא בפסיקת הוצאות לחובת סטייקהאונד. ואכן – כך עשה בית משפט קמא כאשר פסק הוצאות ריאליות בשיעור גבוה, שדי בהן כדי לכסות על הנזק הכספי שנגרם לפיירבלוקס.

נוכח האמור לעיל, דין הבקשה להידחות. בנסיבות אלה, הבקשה לעיכוב ביצוע מתיירת ממילא. לאור התוצאה אליה הגעתי, פיירבלוקס תישא בהוצאות סטייקהאונד בגין הבקשה הנוכחית בסכום של 10,000 ש"ח.

ניתנה היום, ב' אב תשפ"ד (06 אוגוסט 2024).

רות רוני, שופטת